text 2: Els gegants del mar

COMPRENSIÓ LECTORA

Llegeix atentament el text següent i respon les preguntes el millor que puguis. Si t'equivoques, ratlla o esborra la resposta equivocada i marca clarament la nova resposta.

Els gegants del mar

NO TOTES LES BALENES són grosses, però les que ho són, són enormes, tot i que independentment de la seva mida, totes les balenes tenen algunes característiques en comú. Els seus cossos són suaus i hidrodinàmics. Tenen una capa de greix que serveix per emmagatzemar l'energia i la calor. La majoria de balenes tenen una aleta dorsal sobre el llom que els facilita l'estabilitat a l'aigua, tot i que algunes tenen protuberàncies o gepes en lloc d'una aleta. Les aletes pectorals (les aletes aplanades a tots dos costats del cos) serveixen per portar el rumb. Les poderoses aletes caudals sempre es mouen amunt i avall per propulsar la balena, ja sigui grossa o petita, ràpida o lenta.

Pel que fa a les balenes gegants, l'única raó per la qual creixen tant és perquè l'aigua els permet suportar el pes del cos. A terra, on els animals estan envoltats d'aire, el pes d'aquestes colossals criatures seria excessiu perquè el seu esquelet el suportés. A l'aigua, en canvi, són gairebé ingràvides. No necessiten ossos grans ni durs, ni un esquelet complex amb quatre potes i un coll llarg com els mamífers terrestres. En tenen prou amb un esquelet relativament senzill d'ossos no tan durs i més lleugers. El seu esquelet conté els mateixos òrgans (menys un apèndix i la vesicula biliar) que el de tots els mamífers i facilita el moviment d'un cos perfectament dissenyat per a la vida aquàtica.

EXPERIMENTS

Quant mesura?

La iubarta és una balena que pot arribar a mesurar 19 metres de llarg. Pots imaginar-te com n'és, de grossa? Perquè te'n facis una idea, poseu-vos en grups de 4 o 5 companys i mesureu l'alçada de cada un amb una cinta mètrica. Sumeu tots els resultats. Sou prou per igualar la longitud de la iubarta més grossa? Si no arribeu a la seva longitud podeu intentar-ho amb una orca (9 metres). Quan sapigueu quants metres sumeu entre tu i els teus amics, estireu-vos a terra, formant una filera en què es toquin el cap de l'un amb els peus de l'altre i observeu que llarga que és la vostra balena.

EL GEGANT BLAU

El rorqual blau és l'animal més gros de la Terra. Pesa fins a 26 vegades més que l'elefant africà i té un cor de la mida d'un cotxe petit. Els rorquals blaus més grossos de tots són les femelles; les femelles de les balenes de les barbes sempre són més grans que els mascles.

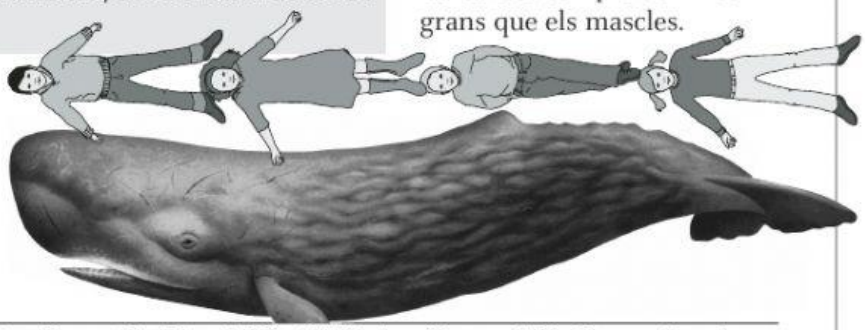

Els exploradors de National Geographic: balenes i dofins. RBA Revistas S.L., 2005. Ed. La Magrana. Text adaptat.

text 2: Els gegants del mar

Marca amb una X la resposta correcta.

1 Segons el text, quines característiques tenen TOTES les balenes?

a. Tenen geps o protuberàncies sobre el llom. ☐
b. Són hidrodinàmiques i tenen una capa de greix. ☐
c. Tenen aletes pectorals a l'esquena. ☐
d. Són grosses i tenen aletes dorsals. ☐

0-1

2 Les balenes viuen en mars freds. Com combaten les baixes temperatures?

a. Bellugant-se sempre amunt i avall. ☐
b. Protegint-se amb una capa de greix. ☐
c. Cobrint-se amb la pell tan dura. ☐
d. Gastant molt poca energia. ☐

0-1

3 Amb quina part del cos les balenes mantenen la direcció quan neden?

a. Amb la cua. ☐
b. Amb les gepes. ☐
c. Amb les aletes pectorals. ☐
d. Amb l'aleta caudal. ☐

0-1

4 Com mouen les aletes caudals les balenes?

a. Del davant al darrere. ☐
b. De dalt a baix. ☐
c. De dreta a esquerra. ☐
d. D'esquerra a dreta. ☐

0-1

5 Com és que les balenes han pogut arribar a fer-se tan grans?

a. Perquè mengen molts peixets. ☐
b. Perquè n'hi ha molt poques. ☐
c. Perquè l'aigua aguanta el seu pes. ☐
d. Perquè ningú no se les menja. ☐

0-1

text 2: Els gegants del mar

6 Segons el text, què passaria si visquessin a terra?

a. Que no trobarien prou menjar. ☐
b. Que el seu esquelet no aguantaria. ☐
c. Que no suportarien la calor que hi fa. ☐
d. Que no podrien respirar fora de l'aigua. ☐

0-1

7 Les balenes tenen…

a. gairebé els mateixos òrgans que els altres mamífers. ☐
b. el mateix tipus de cos que la resta de mamífers. ☐
c. les mateixes extremitats que la resta de mamífers. ☐
d. el cor de la mateixa mida que la resta de mamífers. ☐

0-1

8 L'apartat EXPERIMENTS del text ens proposa…

a. anar al laboratori. ☐
b. llegir documents. ☐
c. anar a veure animals. ☐
d. fer activitats en grup. ☐

0-1

9 Quines dimensions pot tenir el cor d'una gran balena?

a. Les d'un meló. ☐
b. Les d'una carbassa. ☐
c. Les d'un cotxe. ☐
d. Les d'un camió. ☐

0-1

10 Quin creus que és el motiu de fer una filera de nens i nenes?

a. Ajudar a entendre la longitud de les balenes. ☐
b. Animar a fer un joc amb els companys. ☐
c. Resoldre problemes d'espai i mesura. ☐
d. Fer exercici per relaxar-se després d'estudiar. ☐

0-1

11 Aquest text…

a. explica històries de balenes. ☐
b. descriu com viuen les balenes. ☐
c. classifica les balenes segons el color. ☐
d. dóna informació general sobre les balenes. ☐

0-1